

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННОГО СТРАХУВАННЯ

Стешенко Олена Дамирівна

кандидат економічних наук,

доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту

Українського державного університету залізничного транспорту

Кравченко Яна Віталіївна

здобувач другого рівня освіти

Українського державного університету залізничного транспорту

Сьогодні вплив цифрових технологій на страховий ринок, включаючи інтернетизацію та цифрову трансформацію страхової діяльності, є дуже значущим. Одночасно ця цифрова революція супроводжується значущими інноваціями, спрямованими на підвищення ефективності страхової сфери, створення нових програм страхування, об'єднання комерційного та взаємного страхування та іншими тенденціями. Глобальний тренд цифрової трансформації бізнесу вимагає перегляду традиційних методів та підходів, зокрема у сфері управління бізнес-процесами. Цифрова трансформація, на відміну від автоматизації, зазвичай базується на інноваційних бізнес-ідеях, що призводять до кардинальних змін у бізнес-моделі та бізнес-процесах, і виконується у межах конкретної стратегії. На жаль, в Україні інвестиційно-інноваційний розвиток, зокрема у фінансовому ринку та страховій сфері, в значній мірі сповільнився через події, що відбулися в країні. Інвестиції в InsurTech-стартапи у другому кварталі 2022 року лишаються приблизно на 50% нижчими, ніж рекордний рівень, зафіксований рік раніше. Глобальні інвестиції в секторі інноваційного страхування (insurtech) знизилися майже на 80%. Однак, урахуовуючи виклики впровадження цифрових технологій та проблеми інвестування у їх розвиток, важливість вивчення основних тенденцій стає ще більш актуальною та важливою.

Використання цифрових технологій набуває зростаючого значення щодня і стає ключовим рушієм не лише для фінансового ринку, але і для вітчизняної економіки в цілому [1]. Фінансові установи мають можливість застосовувати сучасні технології не лише для розробки нових страхових продуктів, а також для підвищення ефективності виконання регуляторних вимог, спрямованих на зменшення страхових ризиків. Цифрова трансформація є одним із глобальних тенденцій у розвитку сучасного фінансового ринку.

Навіть у традиційно консервативному вітчизняному страховому секторі спостерігається наростаюча тенденція до використання

цифрових технологій. Основною мотивацією страхових компаній для впровадження онлайн-сервісів є потреба у зниженні витрат, розширенні географії своєї діяльності та диверсифікації ризиків. Важливим чинником є також простота та зручність придбання страхового продукту в онлайн-режимі.

Згідно з Програмою «Україна 2030Е – країна з розвинутою цифровою економікою», цифрова трансформація (цифровізація) представляє собою процес перетворення існуючих аналогових (іноді електронних) продуктів, процесів та бізнес-моделей організацій, який базується на ефективному використанні цифрових технологій. Згідно з аналітичними даними Всесвітнього економічного форуму у Давосі, ці цифрові технології включають в себе Інтернет речей, роботизацію та кіберсистеми, штучний інтелект, великі дані, безпаперові технології, адитивні технології (3D-друк), хмарні та туманні обчислення, безпілотні та мобільні технології, біометричні технології, квантові технології, технології ідентифікації, блокчейн та інші (перелік може бути доповнений) [1].

Активний розвиток цифрових технологій у контексті цифрової економіки призводить до виникнення нових ризиків, пов'язаних з науковими дослідженнями та інноваціями. Деякі з цих ризиків можуть бути зменшені завдяки використанню механізмів страхування. Отже, цифрове страхування означає задоволення потреб страхувальників у специфічному страховому захисті, який враховує випадкові негативні події, які переважно виникають у цифровому середовищі та пов'язані з використанням технологічного обладнання, яке є основою для здійснення економічних відносин.

Дослідники виділяють три основних напрямки цифрової трансформації страхового ринку: інтернетизація (використання Інтернету у бізнес-процесах страхових компаній), індивідуалізація (створення індивідуальних пропозицій з урахуванням даних про страхувальника та об'єкт страхування) і діджиталізація (застосування цифрових технологій у бізнес-процесах страхових компаній).

На сучасному страховому ринку основними послугами, доступними через онлайн канали, є наступні: страхування цивільно-правової відповідальності власників транспортних засобів (ОСЦПВВНТЗ) для внутрішнього та міжнародного використання, КАСКО страхування, добровільне медичне страхування, страхування у відпустку (туристичне) та інші види страхових послуг. З 1 вересня 2022 року, страхові компанії, що є повними членами МТСБУ, розпочали укладати договори міжнародного страхування «Зелена карта» в електронному форматі. Протягом перших днів роботи цифрової «Зеленої карти» (з 1 по 6 вересня 2022 року) понад 60% угод міжнародного страхування було укладено у формі електронних договорів. Загалом, за цей період

було укладено 34 тисячі угод міжнародного страхування, з яких 21 тисяча укладена в електронному форматі [3].

Слід відзначити також сільськогосподарське електронне страхування, що є важливим і значущим аспектом страхування. В електронному форматі сільськогосподарського виду страхування було заключено – 529 договорів [3]. Найрозповсюдженішими випадками страхування – є надзвичайні погодні умови та стихійні лиха. Також більше звичного страхували обладнання. Страхування технічних ризиків – комплекс видів страхування, що включає страховий захист на випадок будівельно-монтажних ризиків, страхування машин від поломок, страхування електронного й пересувного обладнання, страхування інженерних споруд.

Зараз відбувається перехід від загальної стандартизованої страхової продукції до індивідуального підходу до кожного клієнта. До цифрових технологій, пов'язаних з індивідуалізацією страхових пропозицій, відносяться: великі дані (Big Data), Інтернет речей (IoT), штучний інтелект, технологія блокчейн, і технологія RegTech.

Великі дані (Big Data) представляють собою великі обсяги даних, структуровані або неструктуровані, які обробляються за допомогою спеціалізованих автоматизованих інструментів для аналізу, статистики, прогнозів та прийняття рішень в галузі страхування [4]. Вони дозволяють накопичувати і аналізувати дані про страхові випадки, коефіцієнти та іншу інформацію, щоб оперативно обробляти заяви страхувальників, виявляти шахраїв та надавати індивідуальні пропозиції клієнтам стосовно страхових послуг.

Технологія блокчейн дозволяє уникнути недопущення незаконного укладання угод, дворазової оплати, фальшивих заяв і несанкціонованих виплат.

У глобальному масштабі з'явилася нова фінансова технологія, здатна оптимізувати бізнес-процеси – технологія RegTech. Вона може бути використана для управління ризиками та виконання регулятивних вимог у страховій галузі, зокрема для ідентифікації клієнтів, виявлення шахраїв, автоматизації процедур та підготовки звітності страхових компаній.

Страхові компанії вже використовують штучний інтелект у формі чат-ботів, які сприяють задоволенню потреб страхувальників і допомагають укласти страховий договір. Технологія інтернету речей (IoT) в сфері страхування відкриває можливості для отримання нових даних, необхідних для індивідуальної оцінки ризику, фіксації страхових випадків, оцінки збитків та отримання інформації з телематичних та інших пристроїв. IoT є ключовим фактором у генерації даних, які можуть надати страховим компаніям цінну інформацію, дозволити прогнозувати та уникати ризиків і розширювати спектр страхового

покриття. Протягом останніх кількох років IoT став однією з найбільш важливих технологій 21-го століття завдяки доступним обчисленням, хмарним технологіям, великим даним, аналітиці та мобільним технологіям, що дозволяють фізичним об'єктам обмінюватися даними і збирати їх з мінімальним втручанням людини [5].

Найбільш популярні технологічні рішення в сфері страхування включають в себе big data, штучний інтелект та машинне навчання (20%), страхування на основі використаного часу («плати коли їздиш») (13%), телематику (13%), страхування для IoT-сфери (інтернет речей) (12%), робо-консультантів та чат-ботів (10%) та блокчейн (4%). Інтеграція телематичних технологій внесла революцію в галузь страхування.

Розвиток страхового ринку в Україні все більше обумовлюється впровадженням нових технологій цифрової економіки, які впливають на технологію страхування, не змінюючи його основної економічної сутності.

Застосування цифрових технологій на страховому ринку сприятиме конкурентоспроможності страхових компаній на фінансовому ринку, підвищить доступність та якість страхових послуг, знизить витрати та ризики для страхових компаній. Цифрове середовище створить передумови для високотехнологічного бізнесу, який зміцнить безпеку клієнтів та підвищить якість життя людей.

Список використаних джерел:

1. Заволока Ю. М., Єфременко А. Г., Малашенко Ю. А. Особливості функціонування страхового ринку України в умовах сучасної цифрової трансформації. *Економіка та держава*. 2020. № 6. С. 102–106.
2. Чуницька І. І., Ясентюк А. С. Функціонування страхового ринку України в умовах сучасної цифрової трансформації. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. Острог : Вид-во НаУОА, грудень 2021. № 23(51). С. 89–94.
3. Чвертко Л. А., Корнієнко Т. О., Вінницька О. А. Цифровізація страхового бізнесу як дієвий важіль управління ризиками. *Sciences of Europe*. 2022. Вип. 89. С. 7–11.
4. Технології: Телематика, BigData, IoT, Штучний інтелект. URL: <https://forinsurer.com/theme/77>
5. Анастасія Величко. Як працює агрострахування в Україні. URL: https://biz.ligazakon.net/analytics/214109_yak-pratsyu-agrostrakhuvannya-v-ukran (дата звернення: 03.10.2023).